

Arbetslivskommissionen för träindustrin och båtbyggnadsbranschen, lägesbild 2018-2019

Arbetslivskommissionen för träindustrin och båtbyggnadsbranschen har kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunskande inom sitt område. Till arbetslivskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunskandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För detta uppdrag har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppgifter om uppföljning, bedömning och respons bland annat utbildningsförvaltningens statistik- och styrningstjänster och i den nationella informationsresursen KOSKI.

Uppgifterna om utförda studieprestationer 2018 gjordes tillgängliga för kommissionerna våren 2019. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna har gjort i KOSKI-informationen efter denna tidpunkt visas inte i denna lägesbild. Detta gäller även statistiken över mängden utförda studieprestationer år 2019 som tagits fram ur informationsresursen KOSKI i början av 2020. De granskade prestationsmängderna publiceras senare i utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen.fi.

De uppgifter som har utnyttjats i lägesbilden har plockats direkt från informationsresursen KOSKI i den form som läroanstalterna har uppgett dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Till exempel på grund av tekniska orsaker har alla uppgifter som antecknats i läroanstalternas egna studiehänteringssystem inte överförts korrekt till KOSKI. Dessa uppgifter statistikförs under punkterna "inga uppgifter"/"har inte meddelats".

Även kommissionernas besöksrapporter, begäran om rättelse och utlåtanden har använts som källmaterial.

Antal avlagda examina och examensdelar

Examen- och examensdelsprestationer	2018		2019	
	hela examen	examensdelar	hela examen	examensdelar
Grundexamen inom träbranschen	334	2550	272	1430
Grundexamen i båtbyggnad*	22	104	12	109
Yrkesexamen inom skivbranschen	118	377	52	287
Plywoodindustri	88		52	
Spånskiveindustri	0		0	
Tomma	30		0	
Yrkesexamen inom träbranschen	22	65	18	62
Tillverkning av produkter inom snickeribranschen	10		14	
Numeriskt styrd bearbetning inom snickeribranschen	3		0	
Cad/cam-teknik inom snickeribranschen	2		1	
Träsnideri	1		0	
Industriell hopmontering och färdigställning av snickeriprodukter	1		0	
Kompetensområdet för skötsel av maskinlinje inom snickeribranschen	0		1	
Kompetensområdet för underhåll av verktyg och maskiner inom snickeribranschen	0		1	
<i>Övriga kompetensområden</i>	0		0	
Tomma	5		1	
Yrkesexamen inom sågbranschen	43	171	22	107

Yrkesexamen inom båtbyggnadsbranschen	13	15	9	7
Tillverkning av skrov och däck för träbåtar	3		8	
Reparation av maskiner och utrustning i båtar	2		0	
Tillverkning av skrov och däck för båtar av armerad plast	0		1	
Tomma	8		0	
Specialyrkesexamen för skivmästare	13	76	7	17
Kompetensområdet för spånskiveindustri	0		0	
Kompetensområdet för plywoodindustri	13		7	
Specialyrkesexamen inom träbranschen	3	51	3	50
Chefsarbete inom träindustrin	1		1	
Tillverkning av snickeriprodukter	0		1	
Tomma	2		1	
Specialyrkesexamen för sågmästare	2	12	3	19
Specialyrkesexamen för båtbyggnadsbranschen	5	6	5	7
Grundexamen inom träindustrin	2	114	30	668
Kompetensområdet för snickeriindustrin	1		27	
<i>Övriga kompetensområden</i>	0		0	
Tomma	1		3	
Yrkesexamen inom träindustrin			2	126
Kompetensområdet för snickeriindustrin			1	
Kompetensområdet inom träbyggnadsindustrin			1	
<i>Övriga kompetensområden</i>			0	
Specialyrkesexamen inom träindustrin			0	1
Totalt	577	3541	423	2781

* innehåller prestationer från grundexamen inom båtbyggnadsbranschen och grundexamen i båtbyggnad

***Uppgifterna hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta. Prestationerna för examensdelarna omfattar inte examensdelar som uppgetts vara lokala.*

Examensdelar som mål/hela examen som mål

Målet med studierna var helt tydligt att avlägga hela examen. Endast för 64 examensdelar var målet att avlägga endast examensdelen.

Diskussion

Utvecklingen av antalet examina och examensdelar, marginellt avlagda examina eller kompetensområden

År 2018 har cirka 25 procent av antalet grundamina avlagts vid tre utbildningsanordnare. Grundexamen (1.8.2018), yrkesexamen (1.1.2019) och specialyrkesexamen (1.1.2019) inom träindustrin har nyligen trätt i kraft och därför är det inte många som avlagt dessa examina, eftersom de studerande håller ännu på att avlägga examen enligt de nya grunderna. Kommissionen anser att prestationerna kommer med en fördröjning, som också påverkas av marknadssituationen i världen. Branschens examina är viktiga också för framtiden, och antalet avlagda examina kan inte jämföras med antalet avlagda examina i stora branscher.

Anordnande av examina

Examen	Anordnartillstånd	Aktiva anordnare	Övrigt
Yrkesexamen inom träindustrin	22	5	trädde i kraft 1.1.2019
Specialyrkesexamen inom träindustrin	12	1	trädde i kraft 1.1.2019
Grundexamen inom träindustrin	57	30	
Yrkesexamen inom båtbyggnadsbranschen	4	3	
Specialyrkesexamen för båtbyggnadsbranschen	2	2	
Grundexamen inom båtbyggnadsbranschen	54	4	

** aktiviteten bestäms utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten registrerat examens- eller examensdelsprestationer i den KOSKI-data från 2018 eller 2019 som tillställts kommissionen.*

***Uppgifterna hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta.*

Diskussion

Ändringar i antalet anordnartillstånd och anordnande av examina

Anordnartillstånden är som förr, synbarligen inga förändringar.

45 utbildningsanordnare har producerat examina/examensdelar. Cirka 30 procent av anordnarna är aktiva, det vill säga har producerat prestationer i KOSKI-systemet.

Fördelningen av examens-/examensdelsprestationer mellan utbildningsanordnarna

För grundexamen inom båtbyggnadsbranschen kommer 83 procent av alla producerade examina från två utbildningsanordnare. De övriga 17 procenten av examina har producerats av två utbildningsanordnare.

I fråga om grundexamen inom träindustrin är 50 procent av de examina som avlagts producerade av två utbildningsanordnare. De övriga 50 procenten är examensprestationer från 14 läroanstalter.

Geografisk och språklig täckning vid anordnande av examina

Grundexamen inom båtbyggnadsbranschen koncentreras till södra och Egentliga Finland, från östra Finland kommer en examensprestation och från Österbotten en svenskspråkig examensprestation.

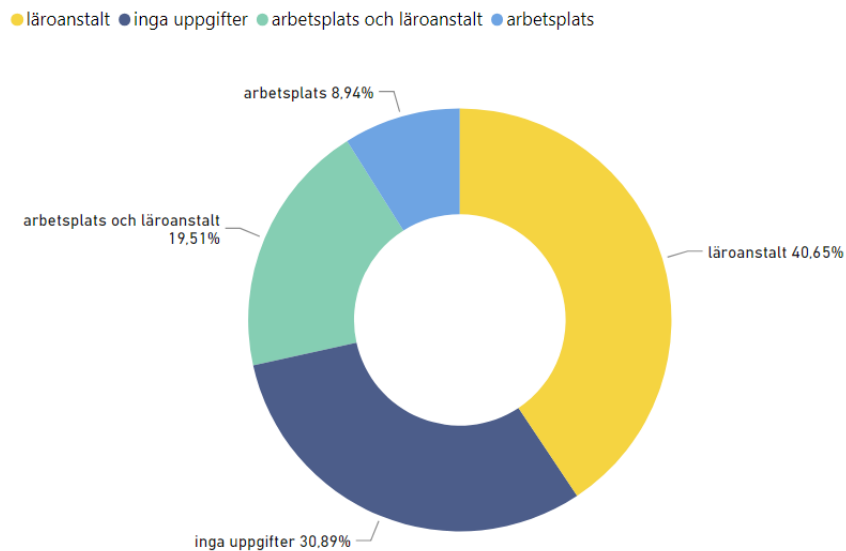
I fråga om grundexamen inom träindustrin koncentreras anordnandet till södra Finland (inklusive Tavastland) och språkligt sett finns det prestationer även på svenska i södra Finland.

Kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

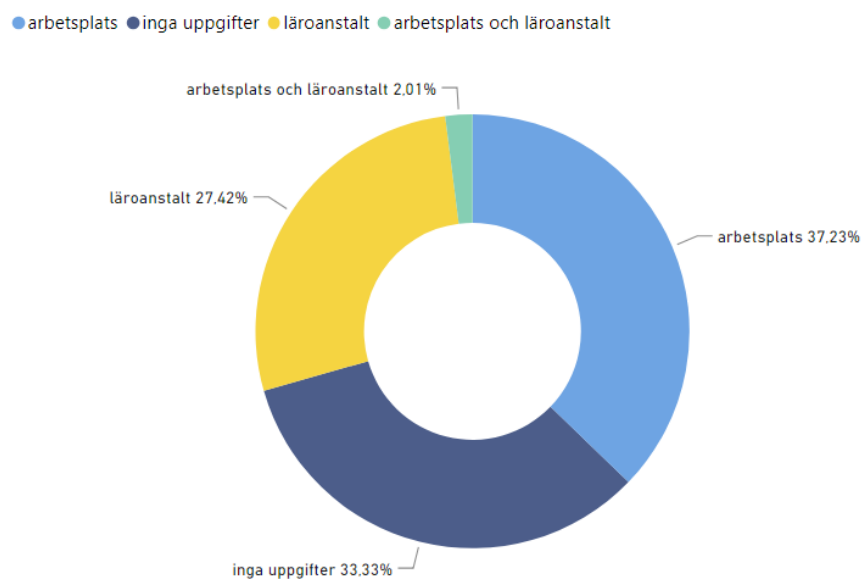
Diskussion

Fördelning av miljöer där yrkesprov genomförs

I fråga om grundexamen inom båtbyggnadsbranschen, yrkesexamen inom båtbyggnadsbranschen och specialyrkesexamen inom båtbyggnadsbranschen är antalet genomförda yrkesprov enligt uppgifterna i KOSKI (2019) fördelat så att cirka 40 procent av yrkesproven ordnas på läroanstalten, för cirka 30 procent saknas uppgifter, cirka 20 procent ordnas på arbetsplats och läroanstalt och cirka 10 procent ordnas på arbetsplats.

I fråga om grundexamen inom träindustrin, yrkesexamen inom träindustrin och specialyrkesexamen inom träindustrin är antalet avlagda yrkesprov enligt uppgifterna i KOSKI (2019) fördelat så att cirka 25 procent av yrkesproven ordnas på läroanstalten, för cirka 30 procent saknas uppgifter, cirka 5 procent ordnas på arbetsplats och läroanstalt och cirka 40 procent ordnas på arbetsplats.

Orsaken till fördelningen av miljöer för yrkesprovet (till exempel inga uppgifter) kan vara att alla uppgifter som registrerats i läroanstalternas egna studiehanteringssystem inte har överförts korrekt till KOSKI. Också till exempel de gemensamma examensdelarna och deras delområden kan ha registrerats här.

De studerandes genomsnittliga betyg för yrkesprovet (slutenkät) är 4,3. Detta tolkas som ett bra medeltal.

Genomförande av tvåpartsbedömning av kunnande

I skenet av ovan nämnda siffror genomförs tvåpartsbedömning inte till fullo. Orsaken kan vara att alla uppgifter som registrerats i läroanstalternas egna studiehanteringssystem inte har överförts korrekt till KOSKI. En annan orsak kan vara att man i fråga om yrkesutbildning inte helt handlar på det sätt som lagen förutsätter.

Uppgifter från 2019 enligt examensdel, de största grupperna som beslutat om kunnande:

inga uppgifter 683; två lärare 233; en lärare 216; arbetsgivare/företrädare för arbetslivet och lärare 878. För grundexamen inom träindustrin: inga uppgifter 257; två lärare 81; en lärare 91; arbetsgivare/företrädare för arbetslivet och lärare 224.

Grundexamen inom båtbyggnadsbranschen: inga uppgifter 29; två lärare 6; en lärare 27; arbetsgivare/företrädare för arbetslivet och lärare 46.

Genomförandet av den personliga tillämpningen i praktiken

Personlig tillämpning visar sig som medeltal i startenkäten i studeranderesponsen inom yrkesutbildningen enligt följande:

Grundexamen inom träindustrin 4,0

Grundexamen inom båtbyggnadsbranschen 4,2

Yrkesexamen inom träindustrin 4,1

Yrkesexamen i skivbranschen 3,8

Yrkesexamen inom sågbranschen 3,7

Medeltalet för yrkesexamen inom båtbyggnadsbranschen saknas eftersom denna examen har färre än 5 respondenter.

Tidigare studier/arbetserfarenhet eller annan kompetens beaktades när PUK utarbetades. De studerande är också medvetna om hur deras kunnande bedöms. Utifrån enkäten kan konstateras att man allmänt taget var nöjd med inledningsskedet.

Utbildningsanordnarna följde utifrån studeranderesponsen upp genomförandet av PUK och uppdaterade den vid behov under studietiden med något varierande tillvägagångssätt. Å andra sidan väcktes frågor om huruvida responsen återspeglar de studerandes uppfattning om i vilken mån läroanstalten är intresserad av hur studierna framskrider och vilka resurser läroanstalten har.

De studerande upplever i varierande grad mellan läroanstalterna att de har deltagit i planeringen av yrkesprov, antalet respondenter varierar naturligtvis. Arbetsuppgifter där yrkesprov genomfördes ansågs ganska väl motsvara verkliga uppgifter i arbetslivet. Man kunde också konstatera att med några undantag bedömdes kunnandet på ett fungerande sätt och enligt bedömningskriterierna. Detta kan dock också påverkas av ett litet antal svar vid enstaka läroanstalter. Bedömnarna ansågs med något undantag vara sakkunniga och yrkeskunniga. Det verkade inte finnas någon större variation mellan examina.

** granskningsperioden för studeranderespons är 7/2018–9/2019. Bedömningsskala 1–5, där (5) helt av samma åsikt, (4) nästan helt av samma åsikt, (3) delvis av samma och delvis av annan åsikt, (2) nästan helt av annan åsikt, (1) helt av annan åsikt*

Motiveringar för ordnande av yrkesprov vid läroanstalter

Arbetena inom båtbyggnadsbranschen är säsongsbetonade, vilket delvis är en orsak till de yrkesprov som ordnas vid läroanstalten. Arbetstillfällena inom branschen kräver dessutom ofta en snäv specialkunskap.

Inom träindustrin är företagen små, vilket i sin tur också innebär utmaningar. För att examensgrunderna ska vara mångsidiga behövs därför också yrkesprov som genomförs i läroanstaltmiljö.

Yrkesproven inom såg- och skivbranschen avläggs endast i arbetslivet.

Planer för bedömning av kunnandet

De examensspecifika planerna för bedömningen av kunnandet har inte varit helt färdiga när besöken genomförts. Det bör nämnas att planerna ändå utarbetats och att de hölls aktuella, eftersom man har personal som arbetar med kvalitetsfrågor. De aktuella besöksmålen var större utbildningsanordnare, så en slutsats kan också vara att det funnits resurser för detta arbete.

God praxis

I samband med besöken var man noggranna med arbetssäkerheten, vilket ansågs vara bra.

Reformen och den nya yrkesutbildningen har medfört allt mångsidigare möjligheter att avlägga examina. Detta kan också förbättra den geografiska täckningen. Endast ett par utbildningsanordnare kan ha tillstånd att ordna vissa utbildningar, till exempel inom båtbyggnadsbranschen. Här kunde man också överväga att utvidga det befintliga samarbetet mellan utbildningsanordnarna och att i större utsträckning än tidigare utnyttja läroavtalsutbildningens möjligheter.

Rättelser av bedömning

Kommissionen har inte fått någon begäran om rättelse av bedömningen till behandling eller någon begäran från undervisnings- och kulturministeriet om utlåtande om planerna för bedömningen av kunnandet.

Hur väl fungerar examensgrunderna

Diskussion

Examengrundernas arbetslivsmotsvarighet

De nya examensgrunderna har ansetts vara mer mångsidiga och fungerande än tidigare examensgrunder.

Genomförande av valfrihet vid avläggande av examina

För kompetensområdena inom såg- och skivbranschen behövs en granskning av de valbara examensdelarna. De valbara examensdelarna ger valmöjligheter om man till exempel vill inkludera en del av en annan yrkesexamen i sin examen.

Behov av ytterligare anvisningar i fråga om kraven på yrkesskicklighet i examensdelarna eller sätten att påvisa yrkesskickligheten

Vad gäller ytterligare anvisningar kan man nämna en fråga som alltid nu och då har ställts i olika sammanhang: måste alla krav på yrkesskicklighet visas i yrkesprovet?

Erfarenheter av hur de nya examensgrunderna fungerar

Enligt Arbetslivskommissionen har några av grundexamens gemensamma examensdelar och deras delområden i vissa fall kunnat påverka vuxna studerandes vilja att avlägga grundexamina. I dessa fall har personerna hellre sökt sig till yrkes- eller specialyrkesexamen.

För kompetensområdena inom såg- och skivbranschen behöver de valbara examensdelarna granskas.